

महाराष्ट्र समचिकित्सा वैद्यक व्यवसायी
अधिनियम, १९५९ मध्ये सुधारणा करणे व
महाराष्ट्र कौन्सिल ऑफ होमिओपॅथीचे नियम
व उपनियम तयार करण्याकरीता समिती
गठीत करण्याबाबत..

महाराष्ट्र शासन
वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: MEDD-१४०१६(१)/१/२०२५-MMD(Adhi)
नवीन मंत्रालय, ९वा मजला, गोकुळदास तेजपाल रुग्णालय संकुल,
लोकमान्य टिळक मार्ग, मुंबई-४०० ००१
दिनांक : १४ मे, २०२५

महाराष्ट्र कौन्सिल ऑफ होमिओपॅथी, मुंबई यांनी महाराष्ट्र समचिकित्सा वैद्यक व्यवसायी
अधिनियम, १९५९ मध्ये सुधारणा करण्याचा प्रस्ताव दि.०५.०२.२०२५ रोजीच्या पत्रान्वये आणि नियम,
व उपनियमास मंजूरी मिळणेबाबतचा प्रस्ताव दि.२६.११.२०२४ रोजीच्या पत्रान्वये शासनास सादर
केलेला आहे. यापुर्वीदेखील महाराष्ट्र कौन्सिल ऑफ होमिओपॅथीने नियम, उपनियम व विनियमास
मान्यता मिळण्याचा प्रस्ताव दि.२२.०२.२०२१ रोजीच्या पत्रान्वये शासनास सादर केला होता.
त्याअनुषंगाने संचालक, आयुष यांच्या अध्यक्षतेखाली दि.०७.०७.२०२२ च्या शासनपत्रान्वये समिती
गठीत करण्यात आली आहे. केंद्र शासनाच्या The National Commission Homeopathy Act २०२०
मधील तरतूदीच्या अनुषंगाने राज्याचा महाराष्ट्र समचिकित्सा वैद्यक व्यवसायी अधिनियम, १९५९ मध्ये
सुधारणा करण्याबाबतच्या कामकाजाची व्यापकता व तांत्रिकता विचारात घेता, दि.०७.०७.२०२२
रोजीच्या शासनपत्रान्वये गठीत समिती पुर्नगठीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:

केंद्र शासनाचा The National Commission Homeopathy Act २०२० अस्तित्वात आला
आहे. त्यामुळे केंद्र शासनाने The Homeopathy Central Council Act, १९७३ मागे घेतला (REPEAL)
आहे. The National Commission Homeopathy Act २०२० मधील तरतूदी विचारात घेऊन
महाराष्ट्र समचिकित्सा वैद्यक व्यवसायी अधिनियम, १९५९ मध्ये सुधारणा करणे आवश्यक आहे. तसेच

सदर सुधारणा व केंद्र शासनाचा कायदा विचारात घेऊन परिषदेचे नियम, उपनियम, विनियमने तयार करणे आवश्यक आहे. त्याकरीता पुढीलप्रमाणे समिती गठीत करण्यास शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे.

१	आयुक्त, वैद्यकीय शिक्षण व आयुष संचालनालय, मुंबई.	अध्यक्ष
२	संचालक, आयुष, आयुष संचालनालय, मुंबई.	सदस्य
३	उपसंचालक (होमिओपॅथी), आयुष संचालनालय, मुंबई.	सदस्य
४	प्रशासक/अध्यक्ष, महाराष्ट्र कौन्सिल ऑफ होमिओपॅथी, मुंबई.	सदस्य
५	डॉ. रजनी इंदुलकर, माजी अध्यक्षा, महाराष्ट्र कौन्सिल ऑफ होमिओपॅथी, मुंबई.	सदस्य
६	डॉ. नितीन गावडे, माजी अध्यक्ष, महाराष्ट्र कौन्सिल ऑफ होमिओपॅथी, मुंबई.	सदस्य
७	प्रबंधक, महाराष्ट्र कौन्सिल ऑफ होमिओपॅथी, मुंबई.	सदस्य सचिव

२. समितीच्या अध्यक्षांना सदर विषयातील तज्ज्ञांना व कायदेविषयक बाबींसंदर्भात आवश्यक तज्ज्ञांना बैठकीकरिता आमंत्रित करता येईल.

३. सदरहू समितीने The National Commission Homeopathy Act, २०२० मधील तरतूदी विचारात घेऊन महाराष्ट्र समचिकित्सा वैद्यक व्यवसायी अधिनियम, १९५९ मध्ये सुधारणा करण्याचा मसुदा तसेच सदर सुधारणेचा मसुदा व केंद्र शासनाचा कायदा विचारात घेऊन परिषदेचे नियम, उपनियम, विनियमनाचा मसुदा शासनास दोन महिन्यात सादर करावा.

४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२५०५१४१६१३३९०३६४१३ असा आहे. हा शासननिर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(अनिल चौरे)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
२. मा.उप मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा. मंत्री (वैद्यकीय शिक्षण) यांचे विशेष कार्य अधिकारी, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा. राज्यमंत्री (वैद्यकीय शिक्षण) यांचे विशेष कार्य अधिकारी, मंत्रालय, मुंबई.
५. सचिव, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
६. आयुक्त, वैद्यकीय शिक्षण व आयुष संचालनालयालय, मुंबई.
७. उपसचिव (अधिनियम), वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
८. संचालक, आयुष, आयुष संचालनालय, मुंबई.
९. उपसंचालक (होमिओपॅथी), आयुष संचालनालय, मुंबई.
१०. प्रशासक/अध्यक्ष, महाराष्ट्र होमिओपॅथी परिषद, मुंबई.
११. डॉ. रजनी इंदुलकर, माजी अध्यक्ष, महाराष्ट्र होमिओपॅथी परिषद, मुंबई (प्रबंधक, महाराष्ट्र कौन्सिल ऑफ होमिओपॅथी, मुंबई यांचे मार्फत)
१२. डॉ. नितीन गावडे, माजी अध्यक्ष, महाराष्ट्र होमिओपॅथी परिषद, मुंबई. (प्रबंधक, महाराष्ट्र कौन्सिल ऑफ होमिओपॅथी, मुंबई यांचे मार्फत)
१३. प्रबंधक, महाराष्ट्र कौन्सिल ऑफ होमिओपॅथी, मुंबई
१४. निवडनस्ती, अधिनियम.